І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 149. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го СЕРПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, AUGUST 16, 1972 No. 149. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Вівторок, 15 серпня 1972 р.

СЕНАТОР ДЖОРДЖ МЕКҐОВЕРН, демократичний кандидат на президентські вибори, обвинуватив президента Р. Ніксона в тому, що він поставив під сумнів льояльність колишнього головного судді Ремсі Кларка — у зв'язку з президентськими виборами. МекҐоверн сказав, що він не схвалює і не обвинувачує Кларка за його виступи через радіо Ганой з обвинуваченням американців, що вони бомбардують Північний В'єтнам. Президент Ричард Ніксон вважає, що такий виступ Кларка лише шкодить справі закінчення війни.

ЧЛЕН НАЙВИЩОГО СУДУ ЗСА ЛУЇС ПАВЕЛЛ скритикував виступи проти релігії, вільної економіки та подібні, як деструктивні і такі, що підривають моральний авторитет американських інституцій. Він висловив також стурбування „занадто толерантним" ставленням у ЗСА до „сексуальної моралі".

БАТЬКО ЗАСУДЖЕНОГО НА 63 РОКИ в'язниці Артура Бремера, атентатника на губернатора Воллеса, Вільям Бремер хоче подати справу свого сина на Апеляційний Суд. Однак, як він повідомив через телевізію, не має на це грошей, бо мало заробляє, як шофер вантажного авта. Внесення апеляційної скарги коштує 2.000 долярів.

З СТЕЙТОВОЇ В'ЯЗНИЦ В РОВЕЙ, Н. ДЖ., вдалося втекти трьом небезпечним злочинцям. Два з них посаджені за ґрати за вбивства, при чому один — на все життя. Припускають, що вони втекли, перепилявши ґрати. Кількох поліцаїв-охоронців вже звільнили з праці за занедбання своїх обов'язків.

КАНАДА ЗДОБУЛА КІЛЬКА МЕДАЛЕЙ — золотих і срібних, за свої вина на Міжнародній виставці вин у Софії, в Болгарії. Нагороджені канадійські „шеррі", сухе червоне вино „Віно буоно" й ін. Канадійські вина й раніше дістали нагороди та відзначення на міжнародних виставках.

ФАБРИКИ ФІРМИ ҐРУМЕНН НА ЛОНҐ АЙЛЕНДІ, Н. Й., були змушені звільнити з праці чимало робітників, бо вони не мають досить замовлень. Були надії одержати нові замовлення на будову „космічного порому", що курсуватиме між Землею і штучною космічною станцією, але ті замовлення одержала фірма Роквелл у Каліфорнії. Все таки сподіваються, що частину дрібніших замовлень з Каліфорнії будуть передані на Лонґ Айленд. У Джерзі Сиқі зачиняються фабрики фірми „Амерікен Кен Компані", на якому працює чимало українців. Ця фабрика також не має досить замовлень.

ДО ЗСА ПРИВЕЗЛИ НА ПОКЛАДІ совєтського корабля „Братск" човен-ґліссер, подарований Л. Брежнєвим президентові Р. Ніксонові під час його перебування у Москві. Той човен більше летить, чим пливе, над водою, на так званій „повітряній подушці". Президент Р. Ніксон подарував Л. Брежнєву автомобіль „Кадилляк" найновішої марки.

ПОЛІЦІЯ В СТОЛИЦІ КЕНІЇ НАЙРОБІ ПРОГОЛОСИЛА, що вістка про невдачну спробу атентату проти тамошнього 82-літнього президента Йомо Кеньятти була невірна, бо взагалі ніякого атентату не було. Один несповна розуму чоловік хотів приблизитися до Кеньятти і поліція його не допустила, — коли ж його брат виступив в обороні його, то приявні „помилково" так важко побили його, що той помер. Ні один з отих чорних не мав ніякої зброї.

ПАПА ПАВЛО VI ЖАЛІВСЯ у своїй промові до паломників і туристів в минулу неділю в його літній резиденції в Кастель Ґандольфо, що він дуже втомлений. Папа матиме 26 вересня ц. р. 75 років. Припускають, що Папа не є хворий і що літній відпочинок приверне йому його сили.

НЮЙОРКСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР НЕЛСОН РОКЕФЕЛЛЕР ЗАЯВИВ в Єрусалимі, що знає від президента Ніксона, що Совєти погодилися на виїзд з СССР до Ізраїлю 35.000 жидів річно. Покищо нема потвердження тієї тайної умови з Совєтами.

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ТІЄ ВБАЧАЄ можливість замирення з Північним В'єтнамом тільки тоді, коли буде знівечений комуністичний потенціял. Тому він поручає бомбардування Північного В'єтнаму ще впродовж найближчих 6-ох місяців, але сам сумнівається, чи американський Уряд на це погодиться. Тексту тієї промови Нґуєна Вана Тіє не оприлюднено.

НА ФІЛІППІНАХ ВЕРТАЄТЬСЯ нормальне життя: та країна пережила особливо велику катастрофу повені, сполучену з лявінами. Зливні дощі впродовж шістьох тижнів затопили 3.000 квадратових миль, замешкалих 8 мільйонами людей. Соняшна погода впродовж останнього тижня висушила багато шляхів і піль. Налагоджується нормальна комунікація. Державний і комунальний апарат старається списати шкоди.

ІНДІЯ ВІДЗНАЧАЄ урочисто своє 25-річчя: 15 серпня 1947 року Британія признала Індії, спершу своїй колонії, опісля домінії, державну незалежність. Коментатори з цього приводу стверджують, що поруч з усіма осягами індійської держави — все ще панує там бідність і не викорінено міжплемінних та релігійних пересудів і забобонів.

ВІДНОСИНИ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ І ЗАХІДНЬОЮ НІМЕЧЧИНОЮ ПОГІРШИЛИСЬ, замість „знормалізуватись" після підписання польсько-німецького договору. Вина по польському боці, бо Польща висуває нові вимоги, як передумову встановлення обопільних амбасад: поладнання німецько-чеських відносин, ревізію німецьких шкільних підручників історії і т. п. В наступному місяці до Бонну прибуде польський міністер закордонних справ Стефан Ольшевський і тоді сподіваються поладнання цих справ.

СОВЄТСЬКА АМБАСАДА У ПАРИЖІ ЗАКУПИЛА у люксусовій надморській місцевості Франції, Довіль 12-тикімнатний вибагливо умебльований дім з великим городом і доступом до моря для „відпочинкових цілей" своїх членів та приїжджих до Франції совєтських верховодів. Совєти заплатили за той об'єкт коло 150.000 дол.

У СТОЛИЦІ ІРАНУ ТЕГЕРАНІ ЗГИНУВ генерал тамошньої поліції, 45-річний Саеед Тагері, з рук двох терористів, які прийшли ніби-то малювати його дім. Засипавши генерала поцілами з автомату терористи втекли. Названий командир іранської поліції особливо енергійно поборював лівих екстремістів, які від років переводять в Ірані терористичні акти.

Кіссінджер перевів нову розмову з в'єтнамськими комуністами у Парижі

Париж. — Офіційно повідомлено, що асистент президента Ніксона для справ крайової безпеки Генрі Кіссінджер, якого вважають за головного архітекта нової американської закордонної політики, перевів у понеділок 14 серпня нову засекречену розмову з членом Політбюра з Північного В'єтнаму Ле Дуком То і головою північно-в'єтнамської делеґації на Паризькій конференції про В'єтнам Хуаном Туї. Про місце, час, довжину і зміст тієї наради нічого не виявлено. Це вже була 16-та з черги засекречена зустріч Кіссінджера з названими в'єтнамськими комуністами у Парижі, почавши від 1969 р. Останні дві розмови відбулися 19 липня і 1 серпня ц. р. На четвер 17-го ц. м. заповіджено 155-те з черги засідання Паризької конференції про В'єтнам, але — за газетними повідомленнями — не слід сподіватися, що на тому засіданні прийде до будь-якого драматичного перелому в сторону замирення. Явні і тайні розмови з в'єтнамськими комуністами опинилися на мертвому пункті внаслідку ультимативної вимоги комуністів, що будь-яке тимчасове чи тривке замирення, навіть тільки воєнне перемир'я і звільнення американських полонених, може прийти тільки після вирішення з американцями політичної майбутности Південного В'єтнаму, себто, практично, на базі „коаліційного", з участю комуністів, нового уряду в Південному В'єтнамі, з припиненням всякої дальшої допомоги теперішньому тамошньому режимові. Всеж, сам факт тих розмов вказує на бажання комуністів „говорити", хоч вони, мабуть, чекатимуть на вислід президентських виборів у ЗСА. Кіссінджер поїхав з Парижу до Швайцарії на зустріч з своїми батьками, які перебувають там на літніх феріях і саме тоді відзначали 50-тиріччя свого вінчання.

Президент рекомендує автомобільній індустрії відкликати підвишку цін

Вашингтон. — Білий Дім увійшов безпосередньо у зв'язок з трьома фірмами виробу автомобілів та рекомендував їм відкликати заповіджену на 1973 рік підвишку цін на авта. Директор Ради коштів прожитку Доналд Рамсфелд на виразне доручення президента Ніксона у понеділок 14-го серпня відбув у цій справі наради з представниками відомих автомобільних фірм Амерікен Моторс, Крайслер та Дженерал Моторс. В одних повідомленнях про ці розмови кажеться, що Рамсфелд прямо прохав названі фірми не підвищувати цін на авта, а в інших повідомленнях згадано, що він старався їх від цього відмовити. Автомобільні корпорації Крайслер, Форд, Мотор і Дженерал Моторс уже внесли до Комісії цін подання про апробату запляннованої ними підвишки цін на нові авта на 1973 рік на суму від 85 до 91 дол. за авто, мотивуючи це необхідністю покрити збільшені кошти виробу авт у зв'язку з урядовими вимогами щодо їх безпечности. Безпосередньо інтервенцію Білого Дому в цій справі вияснюють тим, що Комісія цін не могла ствердити достаточних причин для запляннованої згаданими фірмами підвишки цін на авта.

Сенатори Фулбрайт і Джексон не погоджуються в питанні військового договору між ЗСА і СССР

Вашингтон. — Між двома відомими демократичними діячами, сенатором Віллямом Фулбрайтом і сенатором Генрі Джексоном, дійшло до непорозуміння в питанні військового договору між ЗСА і СССР про обмеження наступальної стратегічної зброї. Обидва сенатори обвинувачують один одного в арогантції. Зокрема сенатор Фулбрайт обвинуватив сенатора Джексона в тому, що він не бажає голосувати за п'ятилітнім пляном контролі такої зброї на інших умовах, як тільки на його умовах, себто сенатора Джексона. Над справою того договору в Сенаті дебатують вже два дні, але покищо не видко кінця дебатам і таким чином — не може відбутися голосування. Договір про замороження на п'ять років офензивної стратегічної зброї-ракет як в СССР, так і в ЗСА, мусить бути затверджений в обох Палатах Конґресу, себто в Сенаті і в Палаті Репрезентантів. Сподіваються, що в Палаті Репрезентантів договір схвалять вже нині, але в Сенаті несподівано виникли труднощі. Сенатор Г. Джексон вніс пропозицію-резолюцію, в якій закликається притримуватись принципу рівности у всіх майбутніх договорах такого типу — рівности в міжконтинентальних стратегічних силах. Таку резолюцію підтримує Білий Дім, але проти неї виступає сенатор Фулбрайт, голова сенатської Комісії закордонних справ, як і більшість членів тієї Комісії. У дебатах дійшло між сенатором В. Фулбрайтом і Г. Джексоном навіть до виявів особистого антаґонізму.

Союзівка вшанувала Едварда Козака-Ека

Союзівка (М.П.) — Минулої неділі 1-го серпня ця відпочинково - виховна оселя УНСоюзу вітала в себе визначного нашого маляра, графіка, письменника - гумориста та редактора журналу „Лис Микита" Едварда Козака - Ека. О першій годині дня у концертовій залі „Веселки" з нагоди Семидесятиліття нашого мистця відкрилася виставка творів самого ювілята та його двох синів — Юрія і Яреми Козаків. А о 8:30 вечора у тій же залі Союзівка сердечно вшановувала ювілята цікавою мистецькою програмою. Вечір - концерт відкрив головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, який у своєму слові тепло привітав Едварда Козака, його дружину Марію та сина Ярему з дружиною Христиною. Опісля союзівське тріо „Соло - вейки" у складі Оксани Борбич, Лідії Лукіянович і Мирі Одержинської вітали ювілята зворушливою піснею. Мистець Яків Гніздовський у своєму слові говорив про Едварда Козака, як про виняткового мистця, колеґу і людину. З черги Оля Шкафаровська, що так, як і члени тріо „Соловейки", під цю пору працює на „Союзівці", прочитала вітальний гумо - ристичний вірш Папая, а цілий молодечий ансамбль під музичним супроводом В. Добущака та О. Покори виконав в'язанку українських народних пісень. Відомий письменник - гуморист Іван Керницький - Ікер цим разом в питомим йому лагідним гумором сягнув у своєму фейлетоні аж на два десятки років назад, коли наш ювілят проводив свої перші вакації на Союзівці. Опісля приявні довгими оплесками зустріли на сцені і самого винуватця цього недільного свята — Едварда Козака, який порадував слухачів своїм неперевершеним Грицем Зозулею. Програмою керував письменник Микола Понеділок.

Комуністи в Литві закликають стримуватись від драстичних заходів проти католиків

Москва. — Комуністичні провідники в Литовській ССР, наполохані зростаючими релігійними й національними почуттями серед населення, закликають уникати гострих заходів та різких пропаґандивних виступів проти віруючих. Російськомовна газета „Совєтская Литва" опублікувала довгу статтю, в якій сказано партійцям, що невідповідними методами й підходом можна загострити ще більше „релігійний фанатизм" серед литовського народу. Особливо скритиковано адміністративні заходи проти Церкви, до яких вдавалися чи вдаються деякі члени комуністичної партії. Із статті видко, що органи управління в Литві натрапили на рішучий спротив збоку литовців у своїй боротьбі проти релігійности та національних почувань серед народу. Минулого березня 17 000 литовських римо-католиків переслали до Генерального Секретаря ОН Курта Вальдгайма спільного листа, в якому запротестували проти релігійних утисків і переслідувань. У листі було сказано, між ін., що від 1940 року, коли Литву приєднано до СССР, там знищено багато релігійних інституцій, церковних установ і будов, священиків закинено за ґрати, заборонено сповідати і причащати дітей, яких примусово у школах виховують в антирелігійному дусі. Два литовці пішли в протесті на самопожертву, спаливши себе, а третього встигли врятувати міліціонери. Тоді надходили повідомлення, що самоспалювання литовців сталися на ґрунті націоналістичних почуттів, але в Литві релігійні й національні почуття майже тотожні. У статті в „Совєтской Литвє" сказано, що „служителі культу" тепер пристосовують Церкву до національних почуттів і провадять певні реформи, та що проти релігійних почуттів віруючих можна й треба виступати дуже обережно: „Хибні методи боротьби проти релігійних почуттів можуть їх тільки загострити", сказано в тій статті.

ЗСА і СССР вестимуть переговори у Женеві про обмеження стратегічної зброї

Женева. — ЗСА і Совєтський Союз погодилися, щоб так звана друга фаза переговорів про обмеження стратегічної зброї переводилась у Женеві, а не наслідувала першої фази, коли-то, почавши від листопада 1969 року, сім сесій американсько - совєтської конференції відбувалися напереміну в Гельсинках у Фінляндії й у Відні, поки в травні ц. р. на „вершинній конференції" у Відні підписано два договори в цій справі. За одним із тих договорів, який вже ратифікований американським Сенатом, обмежено встановлення ракетної протиракетної оборони тільки до двох місць — Москви і Вашинґтону. За другим договором, який знаходиться на дебатах у Сенаті „заморожено" на 5 років існуючий американський і совєтський арсенал офензивної стратегічної зброї. Власне впродовж цього 5тирічного періоду ЗСА і СССР мають договоритися щодо часу і сили таких родів зброї, як міжконтинентальні ракети, далекосяжні бомбовики і підводні човни. Гельсинки не мають достатніх приміщень для такої конференції, а Відень большевики відкинули, як ніби літом занадто гарячий. Тепер американці стараються знайти у Женеві відповідні приміщення.

У Східній Німеччині сталася летунська катастрофа: згинуло 156 осіб

Берлін. — Біля малого містечка Кеніґс Вустергавзенв за 6 миль від летовища Шенефельд під Східнім Берліном впав на поле, загорівся і розлетівся на кусні великий пасажирський літак, в кілька хвилин, як він піднявся вгору на названому летовищі, з призначенням до відпочинкової місцевости Бурґас у Болгарії. На літаку було 148 пасажирів, самі німці, і 8 членів залоги. Всі вони згинули. Хоча амбулянси і допомогові дружини наспіли на місце катастрофи впродовж хвилин, проте не знайдено ні одної людини в живих. Причина катастрофи покищо не відома. Літак був совєтського типу „Ільюшін", призначений на максимум 150 пасажирів та з швидкістю 520 миль на годину. Його ввели у східньо-німецьку летунську комунікацію у липні 1970 року. Це друга найбільша летунська катастрофа в цьому сторіччі: в липні минулого року в Японії зударились цивільний пасажирський літак із військовим, при чому згинули 162 особи.

Департамент Юстиції закликає стриматися від примусового перевезення дітей до шкіл у Детройті

Вашингтон. — Департамент Юстиції звернувся з проханням до Апеляційного Суду ЗСА, до його шостого відділу в Сінсіннаті, щоб він стримав вказівку Дистриктового Суду про обов'язкове й масове перевоження дітей у Детройті й передмістях. Такий перевіз дітей мав би відбутися заради расової інтеґрації. У листі Департаменту Юстиції сказано, що на підставі закону, підписаного президентом Р. Ніксоном, таке рішення Дистриктного Суду повинно бути відкликане. Апеляційний Суд має розпочати переслухання тієї справи 24 серпня, а до того часу розпорядження нижчого суду не може набрати сили. Дистриктовий Суд вирішив, що в місті Детройті є сеґреговані школи і що це протирічить Конституції ЗСА. У більшості шкіл у Детройті вчаться школярі-негри і ті школи можна схарактеризувати, як „чорні". Щоб цього явища не існувало, Дистриктовий Суд наказав перевозити білих дітей до Детройту, а з Детройту возити негрів до шкіл на передмістях. Щоб це виконати, треба було б перевозити щодня туди й сюди яких 40 відсотків з усіх 780 000 учнів, для чого довелося б закупити 295 автобусів, які коштували б круґло три мільйони долярів.

Д-р Микола Хиляк, „Наш Доктор", помер після довшої недуги серця

„Наш Доктор", св. п. д-р Микола Хиляк

Джерзі Сиқі. — У понеділок, 14-го серпня, в пополудневих годинах тут помер на 64-му році життя відомий наш лікар-громадянин д-р Микола Хиляк, „наш Доктор" — як його називали мабуть тисячі його пацієнтів, для яких він віддавав усе не тільки своє знання та ввесь свій час, але й багато душі і серця, яке остаточно й йому самому відмовило служби. Мавши вже від довшого часу серцеві недомагання, св. п. д-р Микола Хиляк відкладав своє власне лікування, щоб могти продовжувати опіку своїми пацієнтами і щойно рік тому, як його власна недуга серця ввійшла вже в майже критичну стадію, він піддався складній операції, під час якої йому вставлено три штучні вентилі серця. Початково, після операції, яку перевели найкращі хірурги-спеціялісти, д-р Хиляк замітно почав приходити до здоров'я, хоча, бувши сам лікарем, не мав багато надії на можливість повного видужання. Кілька місяців тому стан його здоров'я знову погіршився, але в останніх тижнях знову почав поправлятися, даючи нові надії його родині та його численним приятелям і пацієнтам, які з глибоким жалем та великим смутком прийняли ненадійну вістку, що надщерблене серце „нашого Доктора", який за своє життя боровся з таким самим завзяттям і героїзмом, як за здоров'я і життя своїх пацієнтів, не видержало змагу і перестало битись.

Св. п. д-р Микола Хиляк народився у священичій родині о. Євгенія і Константини із Сивуляків Хиляків в Добромилі, Перемиського повіту, де його батько тоді був парохом, — 23-го жовтня 1908-го року. Медичні студії закінчив у Львові і там відкрив свою медичну практику. Під час війни перейшов до Дрогобича і там у місцевому шпиталі завідував положничим відділом. Після війни з десятками тисяч інших „переміщених осіб" опинився в таборі в Реґенсбурзі в Західній Німеччині і там був таборовим лікарем. Переїхавши на постійне поселення в Америці, склав приписані законом медичні іспити і вже в 1954-му році відкрив свою медичну практику в Джерзі Сиқі та продовжував її аж до своєї операції в серпні минулого року, здобувши собі в цілій громаді найбільшу пошану і любов як лікар, громадянин і людина. Осиротив дружину Дарію з Кузівих, дочку Ліду і зятя д-ра Володимира Базарка та внуків Андрія і Юрія, брата інж. Теодозія з ріднею в Польщі, шваґрів д-ра Тугана Кузіва з дружиною Елі та Ананія Кузіва з дружиною Тересою, сватів Наталію і мґра Івана Базарків та велику громаду своїх пацієнтів. Тлінні останки св. п. д-ра Миколи Хиляка перевезено до похоронного заведення Литвина і Литвина в Ірвінґтоні, Н.Дж., та будуть поховані на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н.Дж. Часу і подробиць похоронних обрядів у цій хвилині ще не встановлено, вони будуть подані в черговому виданні „Свободи".

Помер Іван Книш, довголітній друкар „Свободи" й опісля власник друкарні „Луна"

Св. п. Іван Книш біля преси в друкарні „Свободи".

В останній хвилині, як це число „Свободи" вже було готове до друку на пресі, наспіла вістка, що в лікарні в Порт Джервіс, Ню Йорк, помер у вівторок, 15-го серпня, на 61-ому році життя св. п. Іван Книш, колишній довголітній працівник друкарні „Свободи" і від років власник друкарні „Луна" в Ню Йорку. Св. п. Іван Книш народився 23-го листопада 1910 року у Львові, де й проживав аж до великого ісходу під час Другої світової війни, опинившись разом з десятками тисяч інших українців в таборі переміщених осіб в Західній Німеччині. Приїхавши до Америки, довгі роки працював як друкар у „Свободі", бувши один з найкращих знавців друкарського мистецтва. До більших його праць, виконаних в друкарні „Свободи", належить монументальна праця про київську Св. Софію. З часом придбав собі власну друкарню „Луна" в Ню Йорку, виконуючи в ній численні друкарські праці. Два місяці тому безнадійно захворів і недуга закінчилась смертю. Осиротив дружину Михайлину та три замужні дочки: Наталію з мужем Василем Дума і дітьми, Ірину з мужем Ярославом Куровицьким і дітьми та Дарію з мужем Володимиром Менцінським. Тлінні останки Покійного будуть перевезені до похоронного заведення Петра Яреми в Ню Йорку. Подробиці про час і місце похоронів будуть своєчасно проголошені.

ЗНАХІДКА З БРОНЗОВОГО ВІКУ

На Херсонщині археологи з АН УССР знайшли поховання часів бронзового віку біля села Старосілля. Таку знахідку в Україні виявлено вперше, в розритому кургані: дві кам'яні гробниці, прикрашені складним різьбленим орнаментом і розписані чорною та червоною барвами. Їх вік приблизно 5 000 років. „Радянська Україна" з 8-го серпня подала: „Досі вважалося, що найдавнішими поселенцями у тутешніх степах були скіфи", по-українському треба „скити". Газета не уточнила, якому народові належить знахідка. Крім гробниць, знайдено й рештки двох дерев'яних візків із того ж часу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of Occober 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Симпатії й інтерес

У міждержавних відносинах не існує питання, чи даний режим, даний уряд подобається кому, чи не подобається, а тільки — чи власний державний інтерес диктує приятелювати чи ворогувати з тією другою державою, без уваги на ідеологію. Минулися ті часи, коли міжнародна конфігурація сил складалася за ідеологічним принципом, що диктував творити ідеологічно однозвучні бльоки. У комуністичному бльоці теж постали тріщини і крім двох комуністичних центрів Москви й Пекіну є ще незалежна від будь-котрого з тих центрів Югославія і напівнезалежна Румунія. Ніксон поїхав до Пекіну й Москви не тому, що змінив свій антикомуністичний світогляд — якого він не змінив — а тому, що змінена ситуація у світі так продиктувала змінити відношення супроти тих комуністичних великодержав. І Совєти не перестали ненавидіти Америку й її устрій, коли рішили закупити в неї збіжжя на близько один більйон долярів.

Ліберальна частина американського суспільства різко критикує сучасний режим у Греції, який постав з військового перевороту в квітні 1967 року. Очевидно, було б краще, якби у Греції панував монархічно-конституційний режим із виборним парляментом і коли б відносини у Греції не примушували також багатьох не-комуністичних діячів перебувати на еміграції, в опозиції до режиму. Але державний інтерес Америки диктує їй співпрацювати також з оцим теперішнім не дуже милим грецьким режимом. Американський коментатор Ернест Кюнео слушно стверджує, що „за 2.500 років своєї історії греки мали вже різні роди урядів, але їхня географія не змінилася". Америка потребує доступу до грецьких портів у східній частині Середземного моря, як забезпеки для своєї Шостої фльоти, що береже середземноморський обшир, загрожений Совєтами. Без Греції, як члеена Атлантійського Союзу (НАТО), були б загрожені не тільки Туреччина, але й Ізраїль.

Тому названий публіцист різко критикує заяву демократичного кандидата на президента Джорджа МекҐоверна, який заповів, що коли він буде обраний, то негайно припинить всяку допомогу Греції тому, що в ній існує неприємний для Америки режим. Але ж цей вияв ідеологічно-політичної антипатії був би шкідливим актом для американського державного інтересу і найбільшу користь приніс би не американським ані грецьким демократам, а — Москві.

Москва і її злочини

У довгій черзі жорстоких злочинів, народовбивства, кривавих масакр та індивідуальних душогубств, здійснених совєтським комуністичним режимом, записаний також і сталінський монстрпроцес над групою жидівських діячів культури, що відбувся в липні 1952 року.

Судили в цьому монстрпроцесі двадцять і п'ятьох видатних совєтських діячів культури, в більшості народжених і пов'язаних з Україною: поетів Переца Маркіша, Іцика Фефера, Лейбу Квітка, голова департаменту відділу жидівської культури при Українській Академії Наук у Києві Іллю Співака, теоретика і провідника профспілкового руху в СССР Соломона Лозовського та інших. Відбувся суд над ними в днях 11-18 липня 1952 р. за закритими дверми. Обвинувачено їх не тільки як аґентів „націонал-буржуазного сіонізму й американського імперіялізму", але й у змові відірвати... Крим від Совєтського Союзу. У висліді майже чотирилітніх знущань і катувань у в'язницях НКВД всі підсудні „призналися до вини" і всі, крім однієї жінки — видатної совєтської ученої Лєни Штерн — були засуджені до кари смерти. Екзекуція була виконана вночі 12 серпня 1952 р. в тюремних підвалах НКВД. Названим процесом закінчилася перша фаза започаткованого Сталіним винищування жидівських діячів культури, в результаті якої — за підрахунком жидівських дослідників — протягом чотирьох років до кінця 1952 року арештовано 431 жидівського інтелектуаліста, в тому числі 217 письменників і поетів, 108 акторів, 87 мистців і 19 музик, більшість яких загинула в совєтських концтаборах.

Ніякого повідомлення про суд і екзекуції в совєтській пресі не подано. ЦК компартії і НКВД огорнули цілу справу суворою таємницею. Щобільше, в жовтні 1955 року на форумі Об'єднаних Націй представники СССР заперечили всі поширювані нібито з метою наклепу на СССР „вістки" про знищення тих діячів культури, так само як протягом довгих десятиріч заперечували здійснений ними злочин — вимордування кількох тисяч польських старшин у Катині.

Подібного винищення діячів культури зазнав і український народ в 1930-их і 1940-их роках. На жаль, українці ще й досі не мають удокументованого і повного реєстру жертв московського терору, що на багато соток, а то й тисяч перевищив списки знищених Москвою жидівських діячів культури.

В. С-ко

СПАЛАХИ ПРИЙДЕШНІХ РЕВОЛЮЦІЙ

I.

Молодий робітник, що не дає спати комуністичним володарям

Широкий огляд і підсумки повстання робітників у Польщі в грудні 1970 року подав у серпневому числі „Рідерс Дайджесту" Джеймс Отвотер, живий свідок тих подій, які спричинили зміну уряду і поліпшення життьового стандарту населення тієї країни.

Пересічного учасника цього повстання, яке викликало переполох у Москві, Джеймс Отвотер представляє так: має він трохи більше, як 20 років, отже народжений уже під комуністичним режимом, має певну кваліфікацію, одружений і є батьком одного або двох малих дітей. Як усі батьки, він хоче мати для утримання своєї родини відповідну платню і можливість забезпечувати себе й родину відповідними харчами та одягом.

Всього цього в тоталітарній державі цей пересічний молодий робітник не має. І внаслідок цього він подразливий, нетерплячий і глибоко цинічний, коли заходить мова про уряд, який обіцяє йому багато, але своїх обіцянок не додержує.

Такий пересічний молодий робітник зганяє тепер сон з очей комуністичних володарів на території, що простягнулася від Москви до Софії і від Букарешту до Східнього Берліну, бо є він загрозою для їх соціяльно-політичної системи. Він, цей робітник, коли бунтується, то робить злу карикатуру з уряду, який заявляє, що діє з імені робітничої кляси.

Згідно з офіційними даними під час грудневого повстання 45 осіб загинуло і 1165 було поранено. Але західні журналісти, які були його свідками, твердять, що число жертв було далеко більшим. Це протикомуністичне повстання дало незабутню лекцію урядам країн Східньої Европи: ні в якому разі не ігнорувати вимог своїх власних робітників.

Життьовий стандарт польського робітника

Польща, — пише Джеймс Отвотер, — буквально живе під жерлами совєтських гармат. Дві совєтські дивізії стоять у тій країні. Її східні території межують з СССР, а західні з Східньою Німеччиною, де стаціонує 200.000 російського війська. Совєти найжорстокіше здушили повстання в Східній Німеччині у 1953 році, на Угорщині в 1956 році і в Чехо-Словаччині у 1968 році. Найкращим показником ненависти поляків до накиненої їм системи був факт, що вони повстали не зважаючи на ці прецеденти.

Повстання вибухнули у портових містах над Балтійським морем, де ненависть до режиму постійно наростала. Робітники в Гданську — колись Данціґу — перші готові були до революційного виступу. Працюючи нормально 46 годин на тиждень, плюс кілька годин надпорнормово, робітник з середньою кваліфікацією в Гданську заробляє приблизно 150 долярів на місяць — на 50 долярів більше, як його колега з такою ж кваліфікацією в центральній Польщі. Він має безплатну медичну опіку і довші, як його колеґа в центральній Польщі, вакації. Його дружина, що також працює, приносить додому щомісяця 70 долярів.

За польськими стандартами цей робітник живе добре. Але більше як половина його і його дружини платні йде на харчі — картоплю, капусту, огірки, хліб і невисокої якости ковбасу. Найменший люксус для них недоступний. Чоловічий костюм коштує 100 дол., телевізор — 300 дол. і найдешевше авто — 3.000 дол., прибуток робітника та його дружини за рік. Живучи в Гданську, вони знають, як зростає життьовий стандарт на Заході: кожного літа добре одягнені шведські родини проводять ферії на балтійському узбережжі, розкидаючись грішми на курортах поблизу Гданську.

Цей робітник і його дружина знають, що так звані „робітничі ради" в Гданську — безсилі. Партійні керівники просто відмахуються рукою від оскаржень та вимог робітників. Професійні спілки також лише відгалуження уряду.

Кардинальна помилка варшавського уряду

Обурення серед робітників зростало. І тоді варшавський уряд допустився кардинальної помилки.

Незадовго перед Різдвом 1970 року з Варшави проголошено загальне підвищення цін на харчові продукти, яке обнизило польський життьовий стандарт на 10-15 відсотків. А до того ж платні від часу того проголошення мали виплачуватися на основі нової „інтенсивної" програми — надзвичайно скомплікованої системи, яка здавалася робітникам і службовцям схемою заморожения або й обниження їхніх платень.

Ці декрети віддзеркалювали спосіб думання і методи Владислава Ґомулки, 65-річного автократичного лідера країни, який реалізував комуністичну доктрину помпування грошей в розвиток важкої індустрії коштом сповільнювання росту життьового стандарту.

Різдво в католицькій Польщі означає тридене святкування. І тому для робітників нові закони видалися глибокою образою, яка вдарила по традиціях родинного життя.

Гданськ — поле битви

Повстання почалося спроквола вранці у понеділок 14 грудня. В своїх металевих шоломах коло 1.000 людей вийшли з доків ім. Леніна і зібралися перед головною кватирою партії, нарікаючи на ґомулківські „реформи". Коли ніхто з високих партійних урядовців до них не вийшов, розчарування робітників перейшло в насильство. Кидаючи каміння, ці люди атакували головну кватиру партії. Міліція, яка негайно з'явилася на місці, почала відганяти їх геть, і вони, відступаючи, вибивали вітрини в крамницях і підпалювали автобуси. Зібравшися в доках, робітники протягом ночі різали сталеві плити, виготовляючи бойові палиці-штаби.

(Закінчення буде)

В. Ткач

ЩЕ ПРО РЕДУКЦІЮ ВІЙСЬКА В ЕВРОПІ

Почнемо з іншої, хоч і не менш важливої теми, яка, проте, на перший погляд, нібито не пов'язана з наголовком цієї статті. До шефа комуністичної партії СССР Брежнєва з'їхалися в Крим — несподівано для західніх спостерігачів — 31-го липня лідери комуністичних партій т. зв. соціялістичних країн, включно з Монголією і Румунією (в останній зустрічі такого характеру провідник румунських комуністів, Чаушеску, участи не брав).

Немає нічого дивного, що саме під цю пору Москва вважала за необхідне скликати таку конференцію, щоб обговорити актуальні питання і дати інструкції своїм „союзникам" (читай: васалям). Бо саме в останньому часі відбулися деякі події, які непокоять Кремль і вимагають від нього великої уважности. Ці події такі: загострення відносин поміж Москвою і Єгиптом; як до цього часу, невдала офензива північно - в'єтнамських військ; подорож опозиційного німецького політика Шредера до червоного Китаю і можливості нав'язання дипломатичних зносин поміж Пекіном і Бонном, а, може, ще в більшій мірі зростаючі шанси перемоги неприхильної до просовєтського курсу політики Брандта опозиції у виборах до західньонімецького парляменту цієї осени; можливості нормалізації відносин поміж Пекіном і Токіо: подорож нового японського прем'єра Танакі до червоного Китаю має відбутися незабаром.

Все це безумовно вимагало наради, так би мовити, генерального штабу комуністичного бльоку і заплянування „маршруту" на найближчий час.

Як виглядає із скупих офіційних повідомлень про зустріч у Криму, а ще в більшій мірі з коментаторів совєтської преси, в центрі уваги була й далі бажана Москві европейська конференція безпеки, а в зв'язку з цією справою такі питання, як прийняття „обох німецьких держав" до ОН (тобто міжнароднє визнання комуністичної Німеччини) і взагалі редукція військ в Европі. В совєтських коментарях підкреслюється „оздоровлення ситуації в Европі" і запевнюється, зокрема, що після договорів Бонну з Москвою і Варшавою СССР бажає не тільки нормальних, але й приязних відносин з Німецькою Федеральною Республікою.

В „Известиях" головний редактор Толкунов писав на цю тему таке: „Ми хочемо йти з НФР рука в руку як у питаннях двобічної співпраці, так і в питаннях великих европейських та міжнародних проблем". При цьому Толкунов, одначе, поспішно додає, що при нинішніх взаємовідносинах сил в Европі і в світі для кожного мусить бути ясно, що Німецька Федеральна Республіка має перед собою плідне майбутнє лише при умові мирного співіснування з европейськими соціялістичними державами...

З цих „мирних" заяв совєтських комунікатів і преси виходить ясно, що Кремль і далі виступатиме в ролі „янгола миру", бо... потребує тепер за всяку ціну „відпруження" передусім на европейському континенті і, найголовніше, потребує господарської допомоги цілого західнього світу. Для здійснення такого відпруження (але так, щоб воно вийшло на користь СССР) Москва далі наполягатиме на відбутті конференції безпеки, погоджуватиметься на взаємну редукцію військ, якщо цього хтось на Заході бажає (як відомо, Франція не захоплена плянами такої редукції). Але — як, на думку совєтських мудреців, мала б виглядати така редукція?

У „Свободі" з 30-го червня 1971 року (отже понад рік тому) в статті „Берлін і редукція війська в Европі" автор цих рядків писав на цю тему таке: „Що означає взаємна редукція військ в Европі? Це означає, що трохи зменшиться число з одного боку, совєтських дивізій у т. зв. сателітних країнах, а з другого — число американських дивізій в країнах Західньої Европи. Далі будуть зменшені збройні сили в окремих країнах Західньої Европи, а також у сателітних країнах. Автор цих рядків не визнається на військових справах. Але цього непотрібно, щоб ствердити, що при нинішній техніці перекинути назад відтягнені дивізії далеко легше для СССР, який межує із Західньою Европою, ніж для ЗСА. Де ж тут рівновага сил?.

На цю саму тему зовсім недавно, в числі з 20-го липня ц. р., західньонімецька газета „Мюнхнер Меркур" писала іншими словами майже те саме: „Редукція за совєтським бажанням не тільки збільшила силу Варшавського Пакту, але й вимагала б перенесення американських військових з'єднань на той бік Атлантійського океану в той час, як Москва відтягнула б свої війська на які 600 кілометрів". „Таким чином — пише далі цей часопис,— Москва мала б усе, чого хоче: Европейську Конференцію Безпеки без редукції військ".

Такі думки висловлює західньонімецька газета з приводу того, що Москва розкрила свої карти у питанні, як вона розуміє справу взаємної редукції військ. Річ у тому, що згідно з поглядами деяких західньоевропейських політичних кіл така редукція мала б бути не тільки „взаємною", але й „зрівноваженою". Тобто, щоб забезпечитися від переваги сил Варшавського Пакту (в дійс-

(Закінгення на стор. 4-ій)

НЕБУДЕННИЙ ОСЯГ Д-РА С. ГОРАКА

Д-р Степан Горак, середнього віку професор історії, вже доволі добре відомий своєю широкою науково-громадською працею серед емігрантів-інтелектуалів. За тверду національну поставу його не люблять в американсько - москвофільському науковому світі, який своєю заскорузлою славістикою заливає ще й нині американські високі школи. Американські учні померлих уже професорів росіян-емігрантів з царської Росії твердять, що „знання Росії" набули вони з оригінального російського джерела, і вважають себе за наукову еліту серед „специялістів від Росії". Їх шовінізм не менший від шовінізму їхніх учителів. Тому переважна більшість кількох десятків професорів-українців, здебільша соціяльних наук, воліє не дразнити сильного противника заради своєї університетської кар'єри і тримається пасивно. Декілька у своїх наукових поглядах достосовуються до ще сильного і впливового гурту „спеціялістів від Росії", приймаючи їх ненаукові, перестарілі погляди про середньовічну „Київську Росію" та про праросійську єдність Східньої Европи ранньо-історичних часів.

Треба мати справді сильний характер та віру в успіх наукової правди, щоб устоятись. Таким саме від кількох років проявив себе д-р Горак, на щастя, з повним успіхом. Розуміючи, що успіх можливий тільки в співпраці з іншими етнічними групами, д-р Горак потрапив їх змобілізувати і заснувати наукову інкорпоровану установу — Товариство для Етнічних Студій, яке вибрало його своїм головою.

На осінньому Конґресі істориків ЗСА та Канади д-рові Горакові вдалося вставити в програму засідання, присвячене проблемі націоналізмів. Про український націоналізм говорив у своїй доповіді проф. Гуцуляк з Каліфорнії. Для пересічного громадянина, що поступає в житті обережно з огляду на забезпечення своєї родини, такий відважний виступ проти сильного противника видавався б нерозважним. Одначе, виявилося, що й на терені американських університетів пробуджується вже критицизм супроти домінування проросійської орієнтації в історичних та суспільних науках. Ініціятор спротиву д-р Степан Горак знайшов своє признання в спосіб найбільше переконливий у своєму Східньо-Іллинойському Університеті, де він уже сьомий рік викладає історію Східньої Европи.

Відомо, що вчительська кар'єра в американських високих школах починається від степеня асистента професора — титулу рівнозначного з европейською доцентурою. По кількох роках задовільної праці асистент-професор авансує до степеня асошієйт-професора, що є рівнозначним із степенем надзвичайного професора в Европі. По кільканадцятьох роках задовільної праці асошієйт-професор авансується до найвищого степеня — до степеня повного професора.

Приємно нам поділитися з громадянством радісною вісткою, що д-р Горак, який уже був асошієйт-професором, дістав недавно іменування на повного професора історії Східньої Европи та Росії. Видно, що в Східньо-Іллинойському Університеті вже віє новим, здоровим вітром. Д-р Горак не то що не був дискримінований, а ще й нагороджений за свою інтелектуальну поставу. Щасти йому, Боже, в його дальшій корисній праці!

Кілька слів про походження д-ра Горака:

Народився він 1920 р. у Львові в українській працюючій родині, в перших роках польського володіння. Може видаватися дивним, що ходив до польської гімназії, дармащо у Львові було дві українські. Українська молодь у польських гімназіях це був наслідок польської виховної політики. Тому, що наука історії була для польської влади найбільш дразливою справою, вона дбала, щоб поляки професори навчали історії в українських гімназіях польською мовою. Натомість професорів, знаних істориків, переносили вчити до польських гімназій. До таких перенесених належали д-р Іван Крип'якевич та автор цих рядків. На українських працівників, залежних від влади, роблено натиск, щоб їхні сини вписувалися до польських гімназій. Мало це наслідки не завжди бажані для влади, бо українські хлопці в польських гімназіях, бачачи гарячий польський патріотизм своїх товаришів, ставали українськими патріотами. Такий досвід мав я з кількома гімназистами-українцями, яких прислано в науку до VII польської гімназії у Львові, де я перед самою війною вчителював. Згодом деякі з моїх учнів опинилися в УПА, деякі у Дивізії Галичина.

В часі еміграції д-р Горак опинився в Ерлянґені, де студіював історію в німецькому університеті й де здобув степінь доктора філософії. Після того два роки студіював у німецькому університеті в Бонні. Це мало добрі наслідки, бо німецькі університети традиційно звертають увагу на вивчення історичної методи, отже на підготову до самостійної наукової праці.

До Америки приїхав д-р Горак доволі пізно, в 1952 р. Тут після кількох років бібліотечної праці став викладати в американських університетах, останнім часом у Східньо-Іллинойському Університеті. Ми можемо тільки радіти, що український вчений з твердим національним хребтом дістав признання та постійну забезпеку для своєї праці на найвищому академічному степені повного професора історії.

Проф. Микола Чубатий

Пустий Вітер

ЧУДЕРНАЦЬКИЙ СОН

(Замість фейлетону)

(1)

Пане Редакторе!

Я б хотів Вам представитися, але моє прізвище Вам нічого не скаже, бо мій тато курячий фармер, а я сам студент, вічний або залізний, як каже мій тато, або вечірній. Але я читав у „Свободі" статтю пані Коленської про Мартовича, що був сусідом мого діда, небіжчика, який мені оповідав дещо про нього, тому мені стаття пані Коленської дуже сподобалася. Але як я ту статтю читав, то мені трапилася така пригода, що якби я Вам розповів, то Ви б з коня впали, а пані Коленська написала б повість, а вона файно пише.

А то було так, що я нехотячи задрімав, як читав останню частину статті, але не від статті, борони Боже, а від того, що згадав свого діда, який мені розказував смішні історії про Мартовича. І як я задрімав, то мені приснився сон, але такий сон, що я не витерпів і сів писати. Потому дав своєму татові прочитати, а він прочитав та й каже: „олрайт, посилай до „Свободи". Але я ще маю другого тата, що трохи розуміється на політиці і на мові, то він мені поправив мою писанину та й каже: „Кинь до печі, тобі того ніхто не надрукує". Я вже хотів то зробити, але шукав печі і не знайшов ніде в хаті, та й подумав собі: „Маю кидати це в піч, то хай краще пан редактор кине в кошик у редакції. Але перед тим, як кине, то, може, таки прочитає, що мені приснилося.

А мені снилося таке, як колись Шевченкові, що в сні літав. І я так летів, але куди, то не знаю, бо то було вночі. А як уже розвиднювалося, то я опустився над якимсь великим містом на величезний плоский дах, але такий великий, як спортова площа або летунський майдан. Як я звідти подивився вниз, то двадцятиповерхові доми виглядали як бакси від пива. Я потім довідався, що то був дах кам'яниці УНСоюзу, що тепер будується і має бути місцем, де союзові організатори будуть переганятися на конях, хто більше здобуде членів. І ще одно показувало, що то кам'яниця УНСоюзу: на одному краю того даху був величезний образ, що його видно на десять миль, а зблизька нічого не можна пізнати, бо то був образ пана президента УНСоюзу Лисогора. Навколо його голови була велика ясність, як на святих образах, але то певно не від того, що пан Лисогір святий, а від того, що він не носить капелюха і обстрижений на нульку.

Як уже розвиднилося, то я побачив на даху багато людей. Зразу я подумав, що то конвенція Союзу або Конгрес УККА і мене туди не пустять, бо я ще не заплатив податку на цей рік, але потому виявилося, що то щось інше. Люди собі ходили, балакали, покурювали, до очей один одному скакали і щось викрикували.

Потім я там побачив багато знайомих людей з Філядельфії, Ню Йорку, Нюарку і навіть з Чикаго. В одній групі побачив самих молодих, гейби студентів, і як я підійшов ближче, то побачив між ними одного високого, на два метри, з довгою чуприною, вусами і з булавою в руках. Я його зараз пізнав, бо я його знаю з Філядельфії, то був тусмівський гетьман, усіх тусмівців-революціонерів повелитель (вибачте, ці слова дописав сюди мій другий тато), Богдан із Кульчиць Кульчицький. А всі тусмівці, що були з ним, мали в руках довжезні списи, звернені в сторону якогось пана з люлькою в зубах. Я його теж пізнав, бо то був пан Добрянський, голова УККА. В руках він тримав якусь в е л и к у книжку з образом св. Амброзія чи Ґервазія, того самого, що у мого тата на фармі висить на стіні. Тусмівці, видно, хотіли пана Добрянського проколоти своїми списами, але мені було дивно, що він нічого не боявся. Я хотів щось запитатися, але якась сила понесла мене далі, а треба вам знати, що я не йшов з своєї власної волі, тільки якась нечиста сила мене пхала, як каже мій другий тато, що трохи на політиці розуміється.

Пішов я далі і побачив іншу групу людей зі списами і з якимись таблицями, на яких були різні написи. Попереду йшов колишній голова УККА в Філядельфії, пан доктор-інженер-професор Гнатюк, який тримав у руках величезну коверту, яку з одного боку підтримував пан Ґенґало, що продає годинники, а з другого пан Шекерик з гуцульськими вусами. Я був цікавий, що вони в такій величезній коверті могли мати. Мій тато думає, що то мусіли бути якісь декларації і проклямації, бо що іншого вони могли б мати, як не це. Я почав читати, що на тих таблицях було написане, але нагло всі люди почали дивитися в небо. Я теж глипнув та й побачив парашут, що спадав з неба, а на парашуті баламкався якийсь чоловік.

Як парашут впав на дах, то я побіг туди подивитися і побачив, що з нього вимотувався якийсь панок, що нагадував мені професора Шаяна, який мене вчив у таборовій школі, як я ще був хлопцем. Я запитав одного чоловіка, що стояв коло мене, чи то справді професор Шаян, а він сказав, що то не професор Шаян, а старий слов'янський б о г Стрибог у подобі професора Шаяна, якого Перун зіслав на землю ширити нову-стару віру в Дажбога.

Я собі тоді й пригадав, що Мартович написав був таке оповідання про Стрибога, який виконував людям усе, чого вони хотіли, і пані Коленська про це дуже гарно написала в „Свободі". І ще казав той чоловік, що Шаян-Стрибог буде записувати людей на нову віру, а кожному, хто запишеться, він виконає його найбільше бажання. „І добре буде, — казав він, — що ми вернемося до старої віри наших предків, тоді не буде ні патріярхальників, ні катедральників, ні кадильників, ані Нікодима, ані Касаролі, ані Фюрстенберга, а буде тільки один Дажбог, його міністер Перун, секретар Стрибог-Шаян і Лев Орлигора, бо він щось до того має.

Як я почув, що Стрибог буде виконувати все, чого хтось найбільше хоче, то я зараз пустився бігти до Стрибога, бо маю таке бажання, що його ніхто не виконає, тільки Стрибог, але поки добіг, то мене випередив професор Романенчук з „Києва", і я вже мусів зачекати, але був так близенько, що все чув, що він говорив. А він казав, що прийме нову віру, але вимагав такого, що мені аж ніяково стало. „Стрибоже, — сказав він, — я прийму твою віру, але відбери всі гроші від нечитальників і принеси мені, а я буду мати за що видавати „Азбуковник" і „Рідну Книгу", про яку люди кажуть, що вона дуже потрібна, але мало-хто її передплачує. Вона має трьох видавців, але не має жертводавців, а нечитальники мають гроші, але ні книжок, ані журналу не купують". А потім ще просив, аби всім його боржникам, що не платять своїх боргів за книжки, у барі доливали гарячої сірки до пива чи до „крішчин брадерс", може їх сірка запече, коли їх не печуть борги за „Київ" і за „Рідну Книгу".

(Закінчення буде)

Архітект проф. Радослав Жук був гостем університету Льойоли

У рямцях літньої сесії семестральних курсів Департаменту Мистецтва та Культури Льойольського університету в Лос Анджелесі, відбувся науковий доклад відомого канадійського архітекта-науковця українського роду, проф. Радослава Жука, викладача архітектури в МекҐільському університеті. Проф. Жук займає чільне місце серед архітектів Канади та ЗСА, своєю оригінальністю проєктування та композиції в модерному будівництві, та — широко відомий як архітект-науковець сучасного, релігійного, архітектурного мистецтва, в цьому українського модерного церковного проєктування. За словами проф. Жука його церковна архітектура "є намаганням творити нові архітектурні задуми, які б пов'язували українську церковну традицію з модерними елементами стилю..." Серед багатьох праць проєктів проф. Жука є деякі, що поставили українського архітекта в ряди найкращих архітектів-модерністів: Проєкт „Дитячого Світу" на світовій виставці Експо-67 в Монтреалі, проєкт зимового олімпійського стадіону в Альберті, проєкт конструкції американської амбасади в Лондоні, проєкт „Ми і світ" на мистецькій ґалерії в Ніяґра Фоллс, проєкт площі та п'єдесталю славного Шевченківського пам'ятника у Вашинґтоні та багато інших. Церковця св. Евхаристії в Торонті, Вінніпезька Катедра, церква св. Михаїла в Тиндалі — це перлини серед українських архітектурних творів сучасного будівельного мистецтва проєкту проф. Р. Жука.

Науковий доклад на тему: „Архітектура – експресивні і формативні елементи в культурі" відбувся за старанням Орисі Жмуркевич, члена факультету Мистецтва та Культури Льойольського університету Л. А.

Проф. Р. Жук вирізнив два головні фактори, які впливають на формування архітектурного мистецтва. Один, це соціально-економічні властивості нашого щоденного життя: клімат, топографія, структурні властивості ґрунту, фльора, стан і спосіб життя населення, нові поселення, модерні засоби комунікації виробництво будівельного матеріялу, вимоги модерної урбанізації і т. д., як теж елементи і аспекти культури та цивілізації, які знаходять свій типічний вислів у сучасній архітектурі. Другий фактор — це ідея і творчий дух людини чи групи; вони у своїй передбачливості піддають нові думки нових форм нашого життя, вживають нових матеріялів та створюють нові естетичні форми. Ці люди, —це піонери-архітекти, пляновики, будівничі, мистці, які в модерному будівництві формують нове довкілля, нову культуру.

У першій частині лекції доклад[а]ч подав перегляд найновіших течій та ідей в сучасному архітектурному світі та зразки цікавих архітектурних творів Европи, Канади та ЗСА, на прозірках.

Другу частину докладу присвячено українському церковному будівництву. При цьому показано на світлинах зразки архітектур. церковних творів, виконаних за проєктами проф. Р. Жука. Докладач описав та вирізнив головні елементи архітектурних властивостей українських церков, які стилістично виконано за модерними зразками сучасних архітектурних вимог, та все ж таки задержали свій основний, традиційний візантійсько-український принцип, та своєрідність українського релігійно-церковного духа.

Опісля відбулася дискусія. Американські слухачі мали нагоду познайомитися з українським архітектурним мистецтвом. Увечорі, в домі д-р Стефи Жмуркевич відбулося прийняття у честь гостя і близькі приятелі мали можливість у товариській гутірці з проф. Жуком порушити багато цікавих справ українського громадського та культурно-мистецького життя у діяспорі.

Д-р Олег Снилик

Символічна горстка

Символічна горстка рідної землі на могилу Федора Грінченка, хорунжого 5-го Гайдамацького кошового отамана Костя Гордієнка кінного полку, що за часів УНР був у складі Окремої Кінної Дивізії.

Народився і студіював Федір Грінченко в місті Константинограді на Полтавщині. За часів Центральної Ради цей полк уже оформлений прибув під командою Генерального Щтабу полк. Петрова з Двінського фронту.

Під час Центральної Ради Гордієнківський полк у у складі відділу з Запорізьких частин та гарматних з'єднань, під командою полк. Болбочана, дістав наказ зайняти Крим. Наказ був виконаний блискавично. Але німці примусили Болбочана залишити Крим. Однак гордієнківців німці не знайшли, бо вони були вже вгорах. Їх розшукали німецькі літаки і скинули наказ про залишення Криму. Федір Грінченко був у 2-ій сотні сотн. Тісаревського.

Гордієнківці зупинилися в Олександрівську, куди прийшли і галицькі Січові Стрільці під командою Василя Вишиваного, який захопився гордієнківцями. А їх було більше як тисяча в чорних папахах з жовтими шликами та в бурках. У складі полку був у той час і Його Блаженство Високопреосвященний Митрополит Мстислав.

В зимі 1919 р. обновлений полк, але уже в меншому складі, залишив Харків. Полком командував полк. Птушко.

Після переходу через Румунію перейшов до гордієнківців і я. Починалася пошесть тифу, захорів і я, але полк пішов на партизанку.

У липні 1920 р. Гордієнківський полк під назвою 2-го кінного Запорізького полку був приєднаний до Окремої Кінної Дивізії.

Федорові Грінченкові під час наступу на большевиків прийшлося з його полком перепливати через ріку Дністер на конях, і гнати ворога через Монастириско та Трембовлю. При тому була вщент розбита 12-та большевицька дивізія, а її командир Стойкін здався до полону.

На початку жовтня 1919 р. ОКД на конях атакувала 3 000 большевиків в окопах і здобули місто Бар.

Дорога до Дніпра була вільною, але поляки уклали з Москвою перемир'я і ми хорунжим Грінченком опинилися в польському таборі Вадовицях. Після того я з ним довший час переписувався. Разом були у Ваймарі, в Німеччині, а потім опинилися в Америці. Він став відомим малярем. Я маю його картину „Гордієнківці на розвідці".

Підійшов до мене 80-ий рік. Серце почало нагадувати про себе. Прочитавши в „Свободі" про смерть Друга, на жаль не міг бути на його похороні. Але свою відсутність хочу виповнити символічною грудкою землі.

Федір Грінченко аж до своєї смерти вірив у перемогу правди. Він все життя присвятив для здобуття волі Україні. Нехай же пам'ять про нього живе вічно, нехай земля нової батьківщини буде йому легкою.

І. Калинович

Перша виставка Українського Інституту Модерного Мистецтва

Культури проявляють свій внутрішній характер і внутрішні цінності шляхом свого мистецького вияву. Наше мистецтво проявляло наші почування до Бога, наші погляди на світ і людину, містерію життя і смерти, природу і оточення. Ми радо вживаємося в почуття мистця і спостерігаємо життя його очима, зокрема, коли йдеться про явища та ідеї, нам рідні чи дорогі. Більшість з-посеред нас, однак, сприймає з деякою дозою підозри проявів мистецтва, які говорять до нас про чужі нам мистецькі і життьові вартості. Вони говорять до нас мовою яку називаємо „модерним" мистецтвом.

Насправді ж модерне мистецтво не є вже модерним. Вже добігає сімдесят років, відколи Пікассо, Кадінський та Архипенко показали свої перші кубістичні твори, які так змінили наші поняття зорових відчуттів саме в тому, що мистецтво не є відбиткою, чи репродукцією явища чи дійсности, але їх інтерпретацією, і це надає мистецтву його універсальних якостей.

Якщо мистці говорять до нас дещо нам незрозумілою мовою, я вірю, що українці мають спадщинний дар естетичного зрозуміння та відчуття і є вистачально інтеліґентні сприймати ці засоби. Сантимент мусить поступитися перед людським почуттям та інтелектом. Ми мусимо глядіти на мистецтво, як українці, які є одночасно частиною всього людства. Світ визнає наше мистецтво тільки тоді, коли воно порівняється із суворими стандартами світових мистецьких вартостей, і до того ми повинні змагати.

Українські мистці, які у своїх ділянках мистецтва вживають мистецьких виявів, нам незрозумілих, зустрічаються з підозрою збоку українців, які їх підтримують мало, а то й цілком ні. Виглядає, що тільки мистці, які працюють в реалістичному стилі Київської школи, вважаються добрими українськими мистцями.

Модерне мистецтво знайшло собі місце і пережило в міжнародній площині тому, що його пропоненти або знаходять собі відповідних опікунів (патронів), або мистці самі єднались у мистецькі групи для взаємної підтримки. Також і група українських модерних мистців, з яких більшість заякорена в українській культурі (дехто з молодших вже із впливами набутого в Америці знання), створила свій мистецький центр у формі Українського Інституту Модерного Мистецтва в Чикаґо, Ілл. Свою організаційну діяльність почали вони 28 квітня 1972 р. тижнем мистецького показу і творчости в малярстві, скульптурі, літературі і танку, в приміщенні Ґалерії Левів, при 2353 Захід Чикаґо евеню. Це була виставка і показ, що відбивали дещо із наших спадщинних національних цих: замилування в кольорах, в ритмі, індивідуальність вислову. Досвідчені сеньйори, як Константин Мілонадіс, Михайло Урбан, Юрій Соловій, Аркадія Оленська - Петришин і Адріянна Лисак, показали відому вже індивідуальність задуму, позитивного творення і експресивного контролю засобів. Нові, молоді мистці, все жінки: Леся Борняк, Іванна Іванчук, Ірма Осадца виявили вже теж ясність мистецького вислову, багатий кольорит, знання техніки в концепції сучасного інтерпретування так самого змісту як і його символізму. Хоч все ще подекуди непевні себе самих та, може, ще під впливом більше свого вишколу, як власних внутрішніх переконань, вони все таки є вже сьогодні компетентними, молодими мистцями. Талант потребує досвіду та свого вияву. Я вірю, що Інститут дасть їм до цього достатнє поле і час. На виставці не було модної тепер „прірви між поколіннями", там була зате прірва у якості, і так повинно бути, якщо мистецька зрілість має щось значити.

З вісьмома тільки мистцями це був скромний початок, але відважний, повний надій і варт підтримки. Без підтримки мистецтво не може процвітати.

Микола Брицький

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЇДУТЬ НА ЮМПЗУСТРІЧ!

Подаю до відома всім учасникам-католикам Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі, що Богослуження будуть:

В суботу 19-го на Спаса в год. 10-ій рано Служба Божа. По Службі Божій традиційне благословення овочів.

Внеділю 20-го серпня в год. 8-ій рано (читана) Служба Божа для тих, що пополудні будуть зайняті при адміністрації оселі.

Архиєрейська Служба Божа в год. 5-ій по пол. Служить Високопреосв. Кир Йосиф Шмондюк в сослуженні священиків пластунів сеніорів і запрошених священиків приятелів Пласту.

Всі ми повинні приступити до Св. Причастя. Подякувати Всевишньому за 60 літ праці нашого Пласту для добра нашого і Українського Народу.

Нагода до Св. Сповіді буде в суботу в церковці, від год. 3-ої до 5-ої і там же в неділю в цей сам час. Та священиків буде мало. Тому прошу висповідатися у своїх отців духовних перед виїздом на Зустріч.

Кожного дня тижня Служба Божа буде о год. 7-ій рано. В неділю 27-го Служба Божа о год. 9.30 рано.

пл. сен. о. Богдан Смик,
капелян Пласту на ЗСА для католиків

Репрезентанти етнічних груп

Маямі Біч. — Крайова Республіканська Рада Етнічних Груп (Національностей) під керівництвом Ласло Паштора братиме активну участь в різних імпрезах під час Республіканської Конвенції в Маямі Біч. Так 20 серпня в готелі „Фонтенебло" відбудеться засідання Ради, з виступом її керівника і наміченням тактики етнічних груп у передвиборчій кампанії за президента Ричарда Ніксона. Наступного дня, 21 серпня, відбудеться вечір-концерт „Привіт, Америко", з виступами професійних артистів різного етнічного походження, в тому й відомої акторки За-За Габор, в готелі „Іден Рак". Концерт буде попереджений прийняттям, на якому буде присутній секретар транспорту Дж. Волпі, почесний голова Етнічних Груп для переобрання президента Р. Ніксона. Впродовж відбування Республіканської Конвенції в готелі „Довілл" триватиме Виставка культурної спадщини різних національностей, які створили могутню Америку. У ній візьмуть участь представники таких спільнот: американських індіян, китайців, хорватів, німців, греків, італійців, латвійців, литовців, поляків, скандинавців, сербів, угорців, українців.

7-МА СЕСІЯ УНРАДИ ВІДБУДЕТЬСЯ У ГРУДНІ Ц.Р.

Мюнхен. — „Мета" за серпень 1972 принесла таку вістку: „Президія Української Національної Ради на своєму засіданні 22 липня ц. р. в присутності президента УНР в екзилі і Виконавчого Органу ствердила, що в місяці серпні ц. р. Сьома сесія через різні перешкоди, а головно з уваги на спізнення виборів від Громадського сектора в ЗСА, відбутися не може. Постановлено відбути сесію в половині грудня ц. р. Цей реченець є остаточний і мусить бути конче дотриманий. Крім того, засідання Президії УНРади розглянуло ще низку важливих справ у зв'язку з підготовою до сесії".

ПОСВЯТЯТЬ УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ

Мюнхен. — Екзарх для українців католицького віровизнання у Німеччині Владика Платон посвятить 17 вересня ц. р. великий модерний будинок із каплицею в лівій частині і залею та кімнатами для сходин у другій, у м. Білефельді, де душпастирем є о. Д. Копчинський. Те душпастирство належить до округи Мюнстер. Поверховий дім — модерної конструкції, з частиною шкляних вікон-стін, у гарній околиці, на тлі високих зелених дерев. У Мюнхені продовжується збірка фондів на будову Катедрального Храму УК-Церкви, на що зібрано вже понад 353 000 нім. марок.

БРАТСТВО УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ в ЧИКАҐО, Ілл.

з жалем прощало і відпровадило на Вічний Упокій свого Друга, кол. Сотника УСС і УГА

сл. п. Професора
МИХАЇЛА ГНАТЮКА

Покійний помер 7 серпня 1972. Похоронений 10. 8. 1972.
ПАНАХИДИ і ЖАЛІБНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ відправили Всечесні о. ради. Джулинський і отець сотрудник Кротець у церкві св. Володимира і св. Ольги в Чикаґо, Ілл.

Похоронне прощання виголосив мґр. Н. Рибак.

Вічна пам'ять Отамане — спи спокійно на чужині — Твій поклін передасть — тихий вітер України.

СТАНИЦЯ БРАТСТВА УСС

Подаємо Членам В-ва „Червона Калина" сумну вістку, що дня 6-го серпня 1972 року відійшов у Вічність у Вінніпеґу, Канада

сл. п.
ОСИП НАВРОЦЬКИЙ

кол. сотник УСС, один з основників і голова Дирекції Видавництва у Львові.

Дружині Покійного ВП. П. Дарії і Його Родині висловлюємо наше співчуття.

РАДА ДИРЕКТОРІВ
В-ВА „ЧЕРВОНА КАЛИНА" в НЮ ЙОРКУ

ГОЛОВНА РАДА
БРАТСТВА УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ
повідомляє Членів Братства УСС, Товаришів Зброї і все Українське Громадянство, що дня 6-го серпня 1972 р. у Вінніпеґу, Канада, помер

бл. п.
ОСИП НАВРОЦЬКИЙ

кол. сотник УСС
ПОХОРОНИ відбулися дня 12-го серпня 1972 року

Дружині Покійного ВП. П. Дарії і Його Родині висловлюємо наше співчуття.

ГОЛОВНА РАДА БРАТСТВА УСС

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
МАМИ, БАБУСІ і СЕСТРИ

бл. п.
ЮЛІЇ КЛИМ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ З ПАНАХИДАМИ

в церкві СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж. в СУБОТУ, дня 19-го СЕРПНЯ 1972 р. о год. 7:30 ранку та в СУБОТУ, 26-го СЕРПНЯ ц. р. о год. 8:30 ранку та

в катедрі НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПДМ у ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па., в НЕДІЛЮ, 20 СЕРПНЯ ц. р. о год. 12-ій дня

Про ласкаву участь в Богослуженнях та молитви за душу Покійної просять

ДІТИ, ВНУКИ і РІДНЯ

ЩЕ ПРО РЕДУКЦІЮ ВІЙСЬКА В ЕВРОПІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ності — СССР), редукція мала б бути здійснена в стосунку один до трьох чи навіть чотирьох на користь Заходу. І це цілком оправдане, коли взяти величезну перевагу збройних сил Варшавського Пакту в сучасний момент. На це Москва відповіла десь у половині липня ц. р. недвозначно, що взаємна редукція сил мусить бути здійснена на засаді паритетности, себто в стосунку один до одного. Пікантним при цьому є одна подробиця: західньонімецький соціялістичний прем'єр Брандт, за твердженнями совєтської преси, під час своєї візити у Брежнєва в Криму, дав на письмі свою згоду на паритетну редукцію збройних сил в Европі...

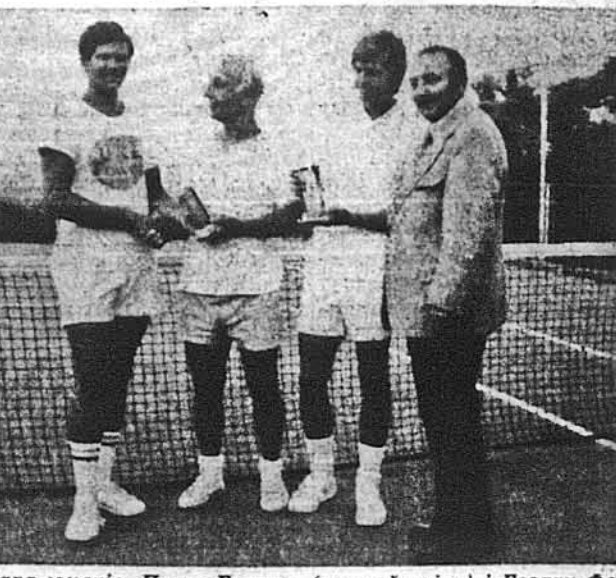
На ділі „паритетність" створила б таку картину: на одну совєтську дивізію, яка відходила б десь углиб СССР, одна американська дивізія перепливала б Атлантійський океан; розв'язання одної польської дивізії потягало б за собою ліквідацію одної західньонімецької дивізії; редукція одної угорської дивізії вимагала б редукції одної французької і т.д. Якщо усвідомити нинішній стан збройних сил Варшавського пакту (разом з СССР) і західньоевропейських (разом із американськими дивізіями, що перебувають в Европі), то результат такої паритетної редукції військ в Европі за совєтською рецептою був би той самий, як у тому анекдоті, де якийсь вірменин „паритетно" робив паштети: пів на пів з коней і кріликів. Коли йому зауважили, що для цього треба дуже багато кріликів, він відповів, що це зовсім не так: на одного коня він бере одного кріликa . . .

Слабість т. зв. конвенціональної зброї Заходу супроти СССР загальнознана. Захід покладався не на силу своїх (разом узятих) американських і західньоевропейських дивізій на европейському континенті, а на відстрашаючу силу американської нуклеарної зброї. Коли ж внаслідок того, що совєтська нуклеарна зброя майже дорівнює американській, прийшло в цій ділянці до певної рівноваги, то єдиним засобом уникнути небезпеки совєтської агресії є дальша розбудова конвенціональних збройних сил Заходу або, власне, „зрівноважена" взаємна редукція військ. І тому дехто з політиків у Західній Европі ставить оправдане питання: що ж, узагалі, дасть конференція безпеки лише з паритетною, а не зрівноваженою редукцією військ

На цю тему зовсім недавно, в червні цього року, забрав голос в інтерв'ю в американському магазині „Нюзвік" генеральний секретар НАТО Люнс, який вказує на те, що Москва хоче переконати світ, а найбільше американську суспільну думку, що в цей час, коли Москва бажає відбуття конференції безпеки, не виникне жадної небезпеки, якщо американці відтягнуться з Европи. На думку Люнса, наступною після цього ціллю Москви буде здобути для себе панівне становище в Европі. І це не буде здійснене шляхом „клясичної інвазії". Проте, для кожного ясно, що мілітарно ослаблена Західня Европа в обличчі великої мілітарної переваги СССР піде шляхом невтралізму, т. зв. „фінляндизації", а в результаті буде змушена виконувати бажання Кремлю.

Такі є справжні пляни і наміри Москви, проти яких перестерігає не тільки Люнс, але й багато інших тверезих політиків Заходу. Якщо Москві вдасться досягти „паритетного" зменшення збройних сил в Европі, то згубні наслідки цього відчує на собі не тільки Західня Европа, але й ЗСА. Для поневолених Москвою народів це має менше значення: чи Москва відтягне, чи ні, кілька своїх дивізій із Західньої Европи до СССР, — вона має і так досить ще вірного собі війська КГБ, щоб могти ще деякий час тримати ці народи в стані уярмлення.

На Союзівці відбулися тенісові змагання у подвійних грах

Пара юнаків, Петро Гнатюк (перший зліва) і Богдан Федун (другий зправа) одержують нагороди Союзівки після закінчення тенісового турніру від гол. предсідника УНСоюзу Иосипа Лисогора (другий зліва) і управителя „Союзівки" Володимира Кваса.

Кергонксон, Н. И. — Вісімнадцять пар тенісистів взяли участь в турнірі подвійних гор, що відбувся в суботу і неділю, 12-13 серпня, 1972, на Союзівці за нагороди уфундовані цією оселею УНСоюзу. Змагання, що їх організував Карпатський Лещетарський Клюб (КЛК), проходили в групах чоловіків, юнаків та мішаних пар дорослих і юніорів.

В групі чоловіків перше місце здобула пара Зиновій Яцків і Юрій Фалинський, перемагаючи у фінальній грі пару Юрія Савчака і Зенона Маркевича, 6:0, 2:6, 6:2. У півфінальних грах, Яцків-Фалинський перемогли пару д-р Володимир Гук - Зенона Снилика, 6:3, 6:4, а Савчак-Маркевич пару Богдан Стопницький - Роман Ракочий, мол., 6:3, 6:4. В цій групі змагалося 12 пар, а в третіх інших групах змагалося по дві пари.

В групі мішаних пар, дорослих Ю. Савчак - Дзвінка Ленець перемогли пару У. Сочинська - Петро Шиприкевич, 6:2, 6:0. В групі юнаків, П. Гнатюк — Б. Федун перемогли братів Марка та Ігоря Ференцевичів, 6:2, 6:2. В групі мішаних пар юньйорів, Ліда Ленець і М. Ференцевич перемогли пару Оленка Слободян - І. Ференцевич, 6:2, 6:2.

Безпосередньо після закінчення турніру, фіналісти в усіх групах одержали нагороди Союзівки з рук гол. предсідника УНСоюзу Иосипа Лисогора, гол. радного Дмитра Попадинця, Міс Союзівки Тані Зазулі, управителя Союзівки Володимира Кваса і провідника змагань Ярослава Рубля. Змаганнями, які відбулися при чудовій погоді на відновлених кортах Союзівки та при численній участі глядачів, проводив Я. Рубель, господарем змагань був Мирон Магнет.

ТІЛЬКИ ВІДКЛАДАНИЙ СИР ДОБРИЙ КАЖЕ УКРАЇНСЬКА ПРИПОВІДКА. НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ ЖИТТЬОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВОГО І РІДНИХ НА ДРУГИЙ РІК. ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ РАЗОМ ІЗ НИМИ ЩЕ В ЦІМ РОЦІ, ОЧЕВИДНО, В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВІРА КУЛІШ, членка УНСоюзу Відд. ч. 54 Т-ва Українська Січ в Ню Гейвен, Конн., померла на 70-му році життя. Покійна народилася в Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1950 році. Полишила в смутку дочку Галину Хома, зятя Платона, внуки Ліда і Ігор. Похорон відбувся на цвинтарі Іст Лови, в Іст Гавен, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ПЕТРО ТОМЧУК, член УНС Відд. 206 Т-ва Запор. Січ в Вунсокет, Р. Ай., помер 16-го травня 1972 р. на 48 р. ж. Народився в Вунсакет, Р. Ай., і став членом УНС в 1971 р. Полишив у смутку сестру Джин, брата Михайла. Похорон відбувся 19 травня 1972 року на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Блекстон, Масс.

Вічна Йому Пам'ять;
Л. Гердінк, секр.

СТЕЛЛА П. МОСКАЛЮК — членка УНС Відд. 54 Т-ва Укр. Січ в Ню Гейвен, Конн., померла 25 травня 1972 р. на 63 р. ж. Нар в Litchfield, Конн., і стала членкою УНС в 1963 р. Полишила в смутку 2 доньки: Барбару і Ширлей. Похорон відбувся 27-го травня ц. р. на цвинтарі в Thomaston, Conn.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

РОЗАЛІЯ КІЛЯРСЬКА, членка УНС Відд. 102 Б-ва св. ап. Петра і Павла в Клевеленді, Огайо, померла 23 травня 1972 р. на 85 р. ж. Стала членкою УНС в 1937 р. Полишила в смутку сина Михайла та внуків. Похорон відбувся 26 травня 1972 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
М. Бобечко, секр.

ІВАН ПАСЛАВСЬКИЙ, член УНС Відд. 221 Б-ва св. Степана в Чикаго, Ілл., помер 18 травня 1972 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Басня, Любачів, Україна, і став членом УНС в 1928 р. Полишив у смутку сина Михайла, доньку Анну і 1 внука. Похорон відбувся 22 травня 1972 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять;
Т. Шпікула, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

СУБОТА, 19-го СЕРПНЯ 1972 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорн. Січ 14 Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні Чорн. Січі, 690 Sanford Ave. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — В. Роговський, предс., М. П. Отрок, секр.

ДЕТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая 175 Відд. о год. 7-ій по пол. в приміщенні УНДому при вул. Мартін. Проситься чл. прибути. — Управа.

НЕДІЛЯ, 20-го СЕРПНЯ 1972 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського на 482 Мейн вулиці. Проситься чл. прибути на збори. — І. Бурний, секр.

РОМ, Н. И. Надзвичайні місячні збори Б-ва св. Михаїла 121 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Клюбу Ветеранів, 208 Канал вул. На порядку. звіти секретаря та Контр. Комісії, одобрення звітів, передачі діловодства новому секретареві. Проситься чл. прибути на збори та вирівняти залеглі вкладки. — Тереса Гретчук, предс., В. Чуйко, кас., О. Гадз, секр.

Розшуки

ХТО ПРАЦЮВАВ в майстерні ТЕЛЕФУНКЕН КОМПАНІЇ шеф Вронс, в 1943 р. в Німеччині, м. Бреслав та Гіршберг, відкликнеться на адресу:
George Solocha
2963 Jacob Avenue
Detroit, Mich. 48212, USA

ПАРОХІЯ СОШЕСТВІЯ СВ. ДУХА в АКРОН, Огайо — пошукує — ДЯКА
Охочих прошу писати на адресу:
HOLY GHOST UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH
1859 Carter Avenue
Akron, Ohio 44301
Phone: 724-8277, Code 216

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

влаштовує з доручення
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ
в днях 1-го, 2-го, 3-го і 4-го вересня 1972 року

на кортах „СОЮЗІВКИ"

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

за індивідуальні першості
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ на рік 1972

І ЗА ЧАШІ

УНСОЮЗУ, „СОЮЗІВКИ", „СВОБОДИ", „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА" і п-ні М. ДУШНИК

в поодинокій грі:

ЖІНОК — ЧОЛОВІКІВ — СЕНЬЙОРІВ
ЮНАЧОК — ЮНАКІВ — ХЛОПЦІВ

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК.

Зголошення до змагань враз із вписовим по $3.50 від особи приймає
Mr. Bohdan Rak
43-21 — 49th Street
Long Island City, N.Y. 11104; Tel.: (212) TW 8-7685
до 25-го серпня 1972 р. Додаткових зголошень перед початком змагань не приймається, бо льосування відбудеться на засіданні Комісії на передодні змагань.

Збірка всіх змагунів в п'ятницю, 1-го вересня у „Веселці", о год. 12 полудня, точно. Тенісисти, які не зголосяться до визначених гор до год. 12-ої полудня, будуть здискваліфіковані.

на басейні „СОЮЗІВКИ"
СУБОТА, 1-го ВЕРЕСНЯ 1972 р.

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

ЖІНОК — ЧОЛОВІКІВ — ЮНАЧОК
ЮНАКІВ — ДІВЧАТ і ХЛОПЦІВ
за ПЕРШОСТІ УСЦАК-у, за мандрівну чашу УНСОЮЗУ у дружиновому точкуванні та за медалі УНСОЮЗУ
у слідуючих конкуренціях:

Хлопці (8-10 р.) — 25 м довільним
Хлопці (11-12) — 25 м довільним
Юнаки (13-14) — 50 м. довільним і 50 м грудним
Юнаки (15-17) — 50 м. довільним
50 м грудним
100 м змінним
Чоловіки — 100 м довільним
100 м грудним
50 м метеликом
4 x 50 м гінці — довільним
4 x 50 м гінці — змінним
Дівчата (8-10) — 25 м довільним
Дівчата (11-12) 25 м довільним
Юначки (13-14) 50 м довільним
Юначки (15-17) 50 м довільним і 50 м грудним
Жінки — 50 м довільним і 50 м грудним

Зголошення до змагань, подаючи прізвище, вік і конкуренцію (окрім гінців), слати до середи 30 серпня на адресу:
Mr. J. D. Rubel, 211-05 29th Ave, Bayside, N.Y. 11360
Tel. (212) BA 4-2170.

Додаткові зголошення приймається в суботу, 2-го вересня від год. 9-ої до 10-ої рано над басейном Союзівки.

Початок змагань — субота, 1-го вересня 1972 р. 11-та год. рано, фінали по полудні того самого дня.

Вписове $1.00 від особи.

Змагуни (-ки) можуть брати участь в одній віковій групі (окрім гінців).

Клюбове точкування системою 5-3-1 (гінці 10-6-2).

Спортові Т-ва виготовлять прапорці у красках свого Т-ва у виді прямокутника (2 x 3 стопи) і передадуть їх проводові змагань.

Змагуни (-ки) подбають про замовлення нічлігів на „Союзівці" на час змагань:
"SOYUZIVKA", Ukrainian National Association Estate, Kerhonkson, N.Y. 12446
Тел.: (914) 626-5641

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК

ПРОСИМО ВИТЯТИ ТА ВИСЛАТИ РАЗОМ З ВІДПОВІДНОЮ ОПЛАТОЮ

1. Ім'я і прізвище: ______
2. Адреса (по-англійськи): ______
3. Телефон: ______
4. Вік (закінчений на 1-го вересня 1972 р.): ______
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь: ______
6. Клюбова приналежність: ______

ТАРЗАН, Ч. 6794. Вождь Улі з'ясовує проблему кіків

THE KIKI PROBLEM IS ONE MEN SELDOM TRY TO SOLVE THESE DAYS BY WAR! A STRANGE SICKNESS HAS KILLED OFF KIKI WOMEN - BUT TUPELOS INCREASE, WITH MANY, MANY MORE WOMEN THAN MEN!

THE KIKI 'OBIAMAN', I HEAR, TELLS IGNORANT KIKIS THAT TUPELOS ARE KILLING WOMEN BY WITCHCRAFT - SO THE KIKI TRIBE WILL DIE AND TUPELOS WILL TAKE THEIR LAND!

IT IS AS I HAVE TOLD MY PEOPLE, TARZAN - IGNORANCE CAN BE AFRICA'S GREATEST DANGER!

Проблема кіків така, що люди ледви чи можуть розв'язати її в наші дні війною! Дивна недуга вбила багато жінок кіків, але тупелі зросли багато-багато численнішими жінками, як мужчинами!

Чую, що „обія-чоловік" кіків оповідає незрячим кікам, що тупелі вбивають їх жінок чарами, щоб плем'я кіків вимерло, а тупелі забрали їх край!

Дістся так, як я сказав своїм людям, Тарзане, що ігноранція може стати найбільшою загрозою для Африки,